

METRALLA

PERIÓDIC D' UNIÓ CATALANA

Dels treballs publicats, en serán únicament responsables els seus autors.
No's retornan els originals.

Administració: Carrer de Tallers, 18

← SURT EL DIVENDRES →

5 CÉNTIMS

“METRALLA” ACCEPTE ’L REPTÈ D’ EN LERROUX

En Lerroux acaba de llensar a Bilbao un repte, cosa extraordinaria en ell que ha fugit sempre de tota discussió. Nosaltres que no hem renunciat a desenmascararlo, després de haver provat una y mil voltes de portarlo a la palestra pública sense conseguirho mai, celebrém que avui sigui ell qui llensi ’l guant que nosaltres recullim.

Heusaqui la carta que s’ha enviat a Bilbao acceptant el repte.

Sr. Presidente de la sociedad “El Sitio” Bilbao

Muy Sr. mio: La redacción del periódico METRALLA acepta el reto lanzado por el Sr. Lerroux, en la conferencia dada por dicho Sr. en la sociedad que V. tan dignamente preside.

Es por este motivo, que le rogamos se sirva comunicarlo así al Sr. Lerroux, para que fije dia y hora para discutir la política del jefe de los llamados radicales. Por nuestra parte solo pondremos una condición, y es que el acto público de la discusión, tenga lugar en Bilbao, bien sea en la sociedad por V. presidida, ó en cualquiera otro local de esa ciudad.

Siq’ otro particular y en espera de su respuesta queda de V. atento y S. S. q. b. s. m.

Barcelona 11 de Enero de 1911.

J. Llorens.

Tenim la creensa de que aquesta temptativa no tindrà altre resultat que les passades. En Lerroux, com sempre, s’negarà a acudir a la discussió pública. No hi fa res. Esperém tranquil·ls la seva resposta, segurs de que, sigui el que sigui ’l resultat d’ aquesta temptativa de METRALLA, la victoria serà nostra. Nostra, si accepta, perquè d’una discussió pública en Lerroux ha de sortirne triturat pel pes d’ un passat polític ábrumador y d’ una vida política present plena d’ ignominia y negre com la conciencia de tot vividor. Nostra, també, si’s nega perque la seva negativa representa la nostra raó.

El gest dels socialistes bilbains

Anem á parlar ab tota claretat, ab tota sinceritat: el gest dels socialistes bilbains, enfront d'en Lerroux, el califiquem de magnífic; es un gest que honra's ideals que professen els socialistes de Bilbao.

No se'n vingui parlant del sant respecte á les idees de tothom, per la senzilla rahó de que una cosa son les idees y una altra cosa es lerrouxisme, y el lerrouxisme precisament no s'ha fet acreedor ni are ni mai á la tolerancia ni al respecte de ningú.

Les plomes dels redactors del *trust* periodístic madrileny y demés diaris monárquics que are s'indignen contra's socialistes bilbains, son aquelles mateixes plomes que restaven mudes quan els kabileny lerrouxistes corrien la pòvora pels nostres carrers y quan pertorbaven mitins solidaris, anarquistes y socialistes.

Els lerrouxistes no tinen dret á exigir tolerancia á ningú, perqué ells han importat la intolerancia en la nostra vida ciutadana secularment tolerant y respectuosa; son ells qui han proclamat l'imperi del garrot y del revolver com á essència del seu dogma partidista; son ells els qui han portat la seva intolerancia fins á les reixes de la presó pera insultar á enemics polítics privats de llibertat; son ells els qui, mentres don Nicolau Salmerón agonitzava, li enviaven telegrammes fent vots per la seva mort, y son ells, en fi, els qui han proclamat en les planes d'*El Progreso* que hay que apelar á la calumnia, á la infamia, á la mentira para vencer.

Y els qui aixis parlen y obren pera defensar una farsa y pera allunyar la República tenen dret á protestar are, en nom de la tolerancia, de l'acte de protesta verificat pels socialistes de Bilbao en honor a la honradesa política y en defensa dels seus ideals emancipadors?

Nosaltres, que creiem sincerament que en Lerroux es un agent dels governs lliberals, volem veure en l'anada d'aquell a Bilbao la mateixa finalitat de sa vinguda a Barcelona després del desastre colonial.

Aquí hí havien dos problemes que preocuperen fondament als governs: el moviment obrer, y'l catalanisme; el primer (deixant apart les estridencies anarquistes) s'orientava honradament, aconsellat per en Salas Anton cap á l'Associació de resistència y cap á la fundació de cooperatives, de les que n'era un apòstol abans de que a n'en Lerroux li sortís pel al bigotí.

Associeuvs y deixeuvs de politiques, els deia en Salas Anton als obrers; en canvi, en Lerroux els predicava que la República era la panacea'l medi d'arribar á les seves aspiracions, els oferia'l pavo republicano, la revolució á plasso fixo, l'emancipació econòmica y la repartidora.

Deia lo que li donava la gana, s'proclamaava governador de Barcelona, aconsellava l'atentat y... ningú li deia res... Manaven els lliberals!

Representava tan b'el seu paper de revolucionari que en realitat feu adeptes, y bona part de les masses proletaries ignorant y bonatxones se'l cregueren un apòstol y entraren á les fraternitats republicanes, mentres quedaven desertes les societats obreres de resistència.

La burgesia respirava satisfeta, y'l gobern també.

Avui á Barcelona no es possible aguantar una vaga tres mesos. Ni organisió ni fondos.

En Salas Anton, el bon socialista, ape-

sarat per aquell espectacle llastimós, se'n anà á viure á l'extranger; els obrers de Barcelona's troven avui sense forsa, y en canvi ell, en Lerroux, l'antic revolucionari y amigo del obrero, ha devingut ric burgès y passeja la seva corpora en magnífic automòbil.

Al catalanisme, a n'aquest sentiment d'amor á la terra nadiua, aquest moviment inspirat per la més pura justicia y sadollat de llibertat, contra'l qual en Lerroux hi ha empleat pera combátre'l totes les calumnies y totes les baixeses y fins la forsa bruta dels seus súbdits, no l'ha pogut vèncer. Es massa petit en Lerroux y son massa petits els qui l'apoiauen allavors y apoien avui pera arrencar del cor dels catalans concients aquest sentiment y aquest esperit de llibertat que farem triomfar per la forsa de rahó contra tos els maquiavelismes.

Triomfarem, perqué al nostre costat s'hi troben els homes de ciència, els artistes, els literats, els pensadors, els músics, els arqueòlegs, en una paraula, tos els qui constitueixen l'expléndida vida espiritual de Catalunya.

Dins el lerrouxisme, intelectualment parlant, tot es palla, negació, tenebres, buidor, res...

Manen altra vegada'l lliberal. Bilbao fa poc que atreia les mirades de tot el món per la ferma resistència dels seus obrers minaires declarats en vaga; la lluita devingué greuissima, y la burgesia y'l governs arribaren a espanta. *.

Allí'l socialisme hi té una gran forsa, y com que'l seu propòsit y'l seu lema es lluitar y anar endavant vers el camí del millorament social, el dia de demà poden repetir-se les vagues y tornar les lluites fa poc passades.

Pera evitarho caldria destruir aquella forsa socialista—deuen haverse dit els seyors oligarques y'l rics patrons de mines, en sa majoria socis de la societat «El Sitió», ahont en Lerroux hi ha donat la seva conferència burgesa y conservadora.

Y ja tenim á n'en Lerroux camí de Bilbao, disposit a crear divisions que a ningú més podrien afavorir que al régime y al capital.

Y ja tenim també als socialistes disposits per esperit de conservació y defensarse y no deixar fructificar en terra vasca la mala llevor que s'hi anava a sembrar.

¿El veieu are, llegidors, el noble gest dels socialistes bilbains?

En Lerroux y'l seu no pogueren celebrar el mitin. Veus acusadores reclamaven 815 pessetes per en Lerroux recaudades en *El Progreso* de Madrid y no entregades al seu destí; les paraules *lladres, delators, inmorals*, resonaven per les orelles del revolucionari de frac, brillants y automòbil.

La farsa maquiavèlica fou vista y'l co-mediant tingueren de retirarse humilment pel foro.

La guardia civil, tant bescantada algun dia pel compaño Alejandro, que benemérita y honrada la devia trobar mentres l'acompanyava á l'hotell

Nosaltres com á obrers concients, de-sitjós d'un régime de justicia social més humà y més equilibrat que l'actual, y com á admiradors d'una Democracia sana y hon-

rada, felicitem als dignes socialistes bilbains pel seu gest, que'l acredita com á homes dignes y concients.

De les causes per qué estimo

LA LLENGUA CATALANA

I

Vosaltres, estimats llegidors, tan entusiastes per les coses de Catalunya, ¿no es cert que estimeu sobre manera la llengua catalana?

Si? Doncs feu molt bé, perqué ella es un tresor inapreciable que deuriem anar a cercar encare que fos á la illa més perduda de l'inmens Oceà, y fins y tot ab perill de veure naufragar nostra barca baix la violència de les onades furientes. Quan més deurem cercarla y asalagrarla are que brielleja en nostres ulls y ab son drinc convida á explotar una inestroncable font de riquesa intel·lectual!

La primera rahó d'estimar nostra llengua es l'orgull patriòtic que'm fa desitjar que de Catalunya surtin escriptors emblemàtics en totes les branques de la sabiesa humana, y estic plenament convensut de que mèntris tots els catalans no s'expressin ab son idioma's malmeteran poetes de geni, com succehi ab un Cabanyes, minvara'l mérit de profondissims filosops com s'esdevingué á Balmes, y restaran, en general, enardides les flors més flairoses ab que Natura haurà enriquit l'enteniment de nostres compatriòtiques.

La terrible decadència que aclaparà la intelectualitat de Catalunya, de la pensadora y estudiosa Catalunya, després de l'emprisonament del llenguatge, que es carn de sa carn y os dels seus ossos, es aterrador, y encare que m'esforço, no veig brillar en el cel del segle d'or, de Castella s'hauria de dir, ni un sol astre català.

Estimats llegidors, desenganyeuvos! Si no us determineu á expressar en català lo que en català heu concebut, no serieu escollats ni aquí ni enllac.

LLUIS FÀBREGA Y AMAT

L'ASSAMBLEA DE LA U. F. N. R.

Finides les tasques y fets públics els acorts de la magna Assamblea de la Unió Federal Nacionalista Republicana, correspon á la nostra esfera d'acció de periòdic setmanal donar desde aquestes planes una nota comentaria d'aquest solemni acte. Aixó anem á fer ab tota sinceritat y ab tot patriotisme.

Dintre tot lo enunciat com á temes de deliberació, treballs meritissims tots ells, s'hi destacava la ponència encarregada al nostre benvolgudíssim company en Jaume Carner. La forta y reconeguda mentalitat del diputat pel Vendrell d'una banda, y de l'altra'l tema que presentava á debatre com á actuació política de la U. F. N. R. constitueix motius sobres pera ocasionar una expectació més que justificada.

En Jaume Carner va llegir la seva ponència, quin treball no es feré'l seu elogi dient que es de lo més notable que s'ha escrit a Catalunya en documents polítics, ponència que, tant en esperit com en lletra, nosaltres, catalanistes y lliberals, acceptem en absolut. L'Assamblea no ho va creure així fentlo seu, y á l'efecte s'hi presentà una esmena á la conclusió darrera y que era precisament el més fort moviment d'expectació pels assambleistes. La U. F. N. R., segons el sentit de la ponència, no devia fusionar-se á la conjunció republicana-socialista; l'esmena anava contra d'aquest sentit.

No dubtem pas que en positives rahons polítiques se fonamentaven els patrocina-

dors de l'esmena, però per damunt d'elles nosaltres n'hi oviravem una de moltíssima més importància formulada per en Carner y que no es altra que la d'entrar á la conjunció republicana-socialista'l diputat catalans y ab ells el partit republicà català's va a sotmetre á n'aquests representants a un interrogatori per part dels conjuncionistes en determinades matèries que en Nacionalisme professen, interrogatori que en Carner va dir enèrgicament que no admiteixia jamai. Aquesta manifestació que tots els catalans estimaran en tot el seu integral valdre, estimem que devia ferse en absolut per tots els representants á Corts que integren la Unió Federal Nacionalista Republicana, y fins més, aquesta enèrgica manifestació també creiem que tota l'Assamblea devia fersela seva. No'n escapen els motius que així no's consignés, però fins mancanhi aquesta unanimitat, que de debò hauríem aplaudit, queda en peu la solemne y enèrgica manifestació del digníssim d'putat pel Vendrell.

Si disposessim de prerrogatives que dona l'investidura de la representació a Corts, are usariem una d'elles, la de l'inmutabilitat parlamentaria, pera no donar limituts al nostre pensament á l'expressar la conducta y'l concepte que ella's mereix de tots els impugnadors de la ponència Carner, y aquesta, en la forma que ha quedat en la redacció de la seva darrera conclusió, es d'una habilitat patriòtica que necessàriament aplaudim.

La Unió Federal Nacionalista Republicana s'es constituïda. La tasca que ve a realisar es d'una importantíssima trascendència, y sense esser afiliats á n'ella, té totes les nostres simpaties com á partit català y democràtic. Potser algún dia'n comptem joiosos en les seves rengleres. Per are'n devem una reserva pera'l compliment d'una disciplina política que no intentarem defugir si á n'ella'n obliguessim y aquesta reserva nostra volem que's conceptuhi patriòtic al menys per la rahó de que dintre la U. F. N. R. hi han limitututs pera les aspiracions patriòtiques que nosaltres no admeterem jamai tampoc, com en Jaume Carner certs interrogatoris á que aludió sense manifestarlos ab tot y comptar ab l'inmutabilitat parlamentaria.

El Concill Directiu de l'Unió Federal Nacionalista Republicana ha quedat constituit ab els següents noms: Andreu Abadal, de Manresa; Pere J. Llort, d'Esparreguera; Joan Torrent, d'Arenys de Mar; Evarist Fàbregas, de Reus; Humbert Torres, de Lleida; Josep Mestres, de Vilallonga; Ramon Riu, de Cervera; Marcelí Dòmingo, de Tortosa; Manuel Verní, de Balaguer; Lluís Corbera, de La Bisbal; Martí Carreras, de Figueres; Lluís Ametller, de Banyoles; Pere Sala, Vallés y Ribot, E. Coronas, Bastardas, Layret, P. Coronas, Carner, Lluhí y Rissec y Marí, de Barcelona.

LA CONJUNCIÓ

Mauro-solidaria-jesuítica-carca-socialista-republicana
frailuna y pablista

Al millor dia, els de METRALLA serem objecte d'apassionades discussions, però com davant l'evidència es precis rendir-se, nosaltres, fins avui catalanistes convensudíssims, no dubtarém un sol moment fersos socis de la Casa, pnig, francament, en Lerroux serà tot lo que's vulgi, però com á home de fets y... paraula (?) no hi ha pas ningú quel guanyi.

«Justicia abans que tot!» ha sigut sempre'l nostre lema, y per això avui no podem de menys que reconeixer que'l gest d'en Lerroux á Bilbao es digne de l'admiració de tots els sers vivents, inclòs els del Pla-

neta Marte, que, segons ens diu en Comas y Solà, si fa ó no fa, son semblants á nosaltres, encare que es de presumir que mai se's haurá ocorregut dictar una llei de jurisdiccions ni votar á un *Toribio* qualsevolga.

Però aixó no té cap importància, son senzillament *menudencies* que en res afecten á l'acte heroic portat á cap últimament pel nostre futur *caudillo*, y al qual li prometem solèmnement la nostra més rrrevolucionaria *devoció*, en la seguretat de que sabrà apreciarla en lo que val.

Els socialistes bilbains s'han fet casi indignes de la seva història, puig quan era la hora de discutir devant *Espanya entera* la política de la *victima* de la conjunció mauro-solidaria-jesuítica-carca-socialista-republicana *frailuna*, han reculat vergonyosament... ignominiosament, proporcionant al *Salvador* la més hermosa y brillant victòria que registra la seva no menys brilliant vida política.

En Lerroux, l'únic home honrat—lerrouxitament parlant—que trepitja terres hispanes, fou vilment acusat y insultat quan la seva triomfal arribada á l'industriosa ciutat, y ell, enllot de despreciar les falses calumnies de que fou objecte per quatre assalariats del jesuitisme, retà á tots quants se vegessin capables de sostener les falses acusacions... Yls socialistes callaren... callaren perquè estaven convencuts de que quedrien aplastats davant la *verborrea* del verbo revolucionari.

Però l'endemà j'l endemà!, els socialistes més revinguts anaren á trobar á *D. Lecandro* al teatre, ahont conspirava per la revolució, sentí saber que acceptaven el repte, y en Lerroux els digué que *meno*, que no podia ser, que tenia feina á Madrid.

Molt ben dit, *Lecandro*. Així se contesta als *sabandijas*.

¿Qué no ho saben que vosté, futur *caudillo* nostre, está enseñat preparant la *gorda*?

¡Sembla impossible! ¡Quin fàstic! No es així com se procedeix, senyors socialistes! La vostra obligació era anar á Madrid, y si un cop allí us trovessiu que á *D. Alejandro* li precisa sortir pera Barcelona, cap á Barcelona falta gent... y si a l'arribar a la nostra ciutat, se vegés precisat á donar un mitin á Valencia... cap á Valencia.

Sou vosaltres els falsos acusadors (?), els qui teniu de molestarlos y no ell, qual única missió es la de *redimir al pueblo*. Y si no teniu diners pel viatge, obriu una suscripció; 800 pessetes bés les trobareu pels gastos, y si després us repenseu y decidiu ficarvosles a la butxaca, tingueu la més completa seguretat que ningú us demanarà comptes, car no tots els pobles son tant mirats y exigents com el vostre...

Però... lo millor que podeu fer es deixarho corre; si'l retador hagués sigut un republicà de los malos, un regionalista, un socialista ó un carlí, allavors fora de justicia recriminar la seva informalitat, però tractantse del *caudillo* es altra cosa, tot li està bé, fins el no tenir paraula; ademés, per ell, tots els moments son preciosissims. La *Rrrrevolució* s'apropa y'l temps manca, y si davant d'aquest *irrefutable y convencional argumento* persistiu ab les vostres despòtiques exigències, demostrareu un cop més que sou *unos enemigos* de la causa de la *Libertad* y... la POCA VERGONYA!

TENU

A PROPOSIT...

Està en projecte la publicació d'un opúscul ab les millors poesies d'en Guanyabéns, dedicades á les Escoles Catalanes.

Trobem l'idea molt lloable y'n associem en un tot al pensament dels seus organitzadors.

Y á propòsit.

Quan s'organisà l'homenatge al gran Guimerá, s'acordà publicar un llibre contenant fragments de les millors obres del genial poeta, destinat á les Escoles públiques.

A n'aquest objecte's reculliren fondos, y, segons tenim entés, alguna impremta comensa's treballs del llibre esmentat. Doncs bés; farà aviat dos anys que's celebrà l'homenatge susdit y aquesta es l'hora de que ningú, (es á dir ningú) que'l públic encare no ha vist el llibre de referència.

Se podrien sapiguer, senyors de la Comissió de l'Homenatge, ls motius de la no aparició del volum de poesies d'en Guimerá?

Y á propòsit també.

En aquells dies de l'homenatge's colocà una estatua d'en Menelich al Parc de Montjuic; al cap de pocs dies l'estatua desaparegué y ningú (es á dir ningú), el públic no l'ha vista més.

¿Qué s'ha fet?

¿Pera quan s'espera la seva colocació definitiva?

Esperem que'l bon zel y provada honorabilitat dels senyors que composaven la Comissió de l'Homenatge á n'en Guimerá farà que no tinguem d'ocuparnos ja més d'aquest assumpte.

JOAQUIM TARRAGO

DESDE LA REPÚBLICA CUBANA

Conmemoració del fusellament del 27 de Novembre de 1871.

(ACABAMENT)

Els carrers de Lacret, Saco, Estrada Palma y Sagarra, pels quals va passar la manifestació, estaven atapaits d'inmensa gentada, vegentshi moltes senyores y senyors, y quan arribarem a la Plassa Capdevila, entre la multitud que s'esperava y l'arribada dels manifestants, no s'hi cabia.

El quadro era imponent; l'aspectació, gran. En mitg d'un silenci religiós, tothom s'anà colificant als llocs previament destinats, al voltant del senzill, emperò sever, monument d'en Capdevila.

Llavors el Conceller en Cap del «Grop»,

en S. Carbonell y Puig, colocà al peu del bust l'ofrena, mentres l'*«Esbart Cantaire»*, ab accompanyament de la Banda municipal, entonava ab valentia les vibrantes notes de l'*Himne nacional de Cuba*, que expressament pera aquesta festa armonisà'l director de l'*«Esbart»*.

L'efecte que produí fou sorprendent y la ovació grandiosa.

Acabats els aplaudiments el Conceller en Cap dona lectura á son magnific discurs, el qual no publiquem per la molta extensió que agafa.

Sigué aplaudidíssim, aclamant el poble a Cuba y á Catalunya.

Segui'tament feu ús de la paraula en representació de l'*Institut Provincial P'intelligent* estudiant en Eduard Vinent, essent molt aplaudit son patriòtic parlament.

El senador senyor Bacardí, que segué saludat ab forts picaments de mans, va parlar eloquientment al poble, recordantli ab hermoses imatges el terrible succés de l'any 1871. Feu una valenta defensa dels pobles que saben reivindicar sos drets, y dirigintse á cubans y catalans, feu molt atinades comparacions, acabant son hermos discurs dient que l'homenatge portat á cap pel «Grop» honrava molt a Cuba y á Catalunya y que'l nostre Casal es la demostració de que'l jovent català que are ve á Cuba es instruit y patriòtic.

Li sigué tributada una ovació soroiosa.

Tanca's parlaments l'*Alcalde Dr. Grillo*, qui, després de fer justes consideracions referents á l'història dels pobles, advocà pera la unió de tots els elements aimants de la cultura y de la justicia, á fi de consolidar tots junts la República cubana.

Com els demés oradors, fou aplaudidíssim, y un cop restablert el silenci, va arribar el moment solemne, en que l'*«Esbart Cantaire»*, ab accompanyament de la Banda municipal, escampà á plé aire les notes dels «*Segadors*», que tothom escoltà ab gran atenció y ab el cap descobert.

L'*«Esbart»* fou novament ovacionat ab visques á Catalunya.

Estava acordat, y axis s'havia fet públic per medi de la premsa, que la manifestació's disoldria allá mateix, emperò volgurent fer un acte de deferència al «Grop», tots els elements que havien concorregut a la manifestació ns accompanyaren fins al nostre hostatge, ab el mateix ordre que n'havíem sortit, passant aquesta vegada pel Parc Céspedes, que á n'aquella hora estava concorregudíssim.

Al passar per davant dels palauis de la Diputació y Ajuntament, feu la nostra senyera acatament á les banderes cubanes que aquests edificis ostenten, essent novament la Bandera Catalana aclamada per la concorrença que omplenava'l Parc y en

mitg d'ovacions arribarem al «Grop», ahont hi havien les banderes de Cuba y Catalunya á mitg pal.

El Conceller en Cap les issá de nou, mentre la Banda municipal executava'l *Himne nacional de Cuba*.

En breus paraules donà dit Conceller les gracies al poble, acabant ab un crit de *Visca Cuba lluirel*, que'l senyor Bacardí contestà ab el de *Visca Catalunya!*

Llavors ab el major ordre s'anà disolgent aquella gran manifestació que perdurarà en el recort d'aquesta ciutat, entrant bon nombre de manifestants en nostre hostatge, que vessava de concorrença y entusiasme, fent tothom animats y falguers comentaris de la festa del «Grop» y de Catalunya, regnant en el local extraordinaria animació fins á mitia nit.

Durant l'acte vegearem funcionar un bon nombre d'aparells fotogràfics, y per algunes de les proves que he tingut el gust de veure, puc assegurar que quedaran gràfics recorts que tindrán gran importància, ja que donaran una bona idea de la grandesa del patriòtic acte portat á cap pel «Grop Nacionalista Radical Catalunya».

L'endemà tota la premsa se n'ocupà extensament y ab grans elogis, y molt especialment *La Independencia* y *El Partido Liberal*.

JOANET DE BERGA

Y més... or dels jesuites

D'una de les fulles que publicaren els socialistes de Bilbao, n'extraiem els següents paràgrafs:

«Hubo un drama heroico, la huelga de Altos Hornos, en la que el señor Lerroux, entre otros, hizo de traidor: recogió dinero para los huelguistas, que pasaban hambre, padecían injusticias y tenían heridos, muertos y presos, y tenían criaturas sin pan: recogió ochocientas pesetas para esta gente y se quedó con ellas. En aquellos momentos terribles los obreros se obligaron al compromiso de honor de que mientras no justificase lo que había hecho no hablara públicamente en Bilbao. Otras cosas acordaron más duras: pero son demasiado buenas para ejecutarlas é hicieron bien en olvidarlas. Lo que moralmente no podían ni han podido olvidar es la primera, y menos ahora que en lugar de un logro de pocos recursos se trata de un hombre de millones,

convite se daba, y fundó el brindis en que esa ciudad está á la cabeza del comercio y de la industria de España. ¡Y quién lo creyera! ni el convite se dió en Barcelona, ni á Barcelona iba el brindis dirigido. Al leerlo en los periódicos nos asombró que los comensales hubieran tomado el brindis por lo serio, y hubimos de concluir que pues todos ellos brindaron, todos desconocían completamente Barcelona, y desconocían lo que es Reus, lo que es Sabadell, lo que son otros pueblos de Cataluña. Cuando hombres de tal valía tienen la opinión extrañada, imposible es que nosotros pigmeos esperemos rectificar las ideas que en lo general dominan acerca de nosotros.

Y no obstante queremos y no dudamos demostrar con hechos y no con palabras, que Cataluña y particularmente Barcelona han sido las inventoras ó las primeras introductoras en España de muchas cosas en el orden legislativo, en el religioso, en el económico, en el agrícola, en el caritativo, en el marítimo, en el mercantil, en el industrial, y en cién otras materias que en rigor no pueden reducirse á una clase. Y no solo ha sido Cataluña la maestra de los españoles, sino que la Europa entera le ha debido muchos conocimientos, y ha imitado sus obras, y seguido sus pisadas.

Cuando en el siglo V de la era cristiana los bárbaros invadieron y dominaron el imperio romano, las ciencias, las letras y las artes quedaron sumergidas entre la sangre y los escombros de las ciudades y de sus desdichados habitantes. La Iglesia, cual arca de Noé en el diluvio, fué la sola que se salvó del naufragio, y la que con asiduidad é improbo

trabajo dominó moralmente á los mismos que con la fuerza habían sujetado el imperio. Desvanecido el general asombro que la invasión causó á los invadidos y á la conquista á los invasores, estos hubieron de constituirse, y conociendo más ó menos pronto la necesidad de leyes, marina, artes, ciencias y letras, oyendo los consejos de la Iglesia, rebuscando códigos antiguos, estudiando los monumentos de pasados siglos, é impulsados por las propias necesidades, crearon como más ó menos perfección lo que habían menester para satisfacerlas, y dar á los estados que iban fundando todas las prendas de regularidad y órden que su existencia reclamaba. Así vemos que Teodoro en Italia redacta leyes, los concilios de Toledo las hacen y son compiladas en el código de Alarico y en el Fuen Juzgo, las recopila Carlo Magno en sus Capitulares, y en otros puntos y con diversos nombres aparecen colecciones imperfectas, incompletas, como era incompleto é imperfecto todo lo que salía de las manos de esos hombres, cuya civilización resabiada de barbarie, no podía dar de sí obra ninguna acabada.

El primer Código consuetudinario completo que aparece en Occidente obra fué de los catalanes, y lo compilaron en Cortes don Ramón Berenguer I, apellidado el Viejo, y los próceres del Condado, en el año 1068 según unos, ó en 1064 según el sentir de no pocos. Ese código revela saber en sus autores, y los catalanes se rigieron por él durante siglos, y hasta nuestros tiempos ha durado su observancia, á pesar de la unión de Cataluña con el resto de España y de la sabiduría de los códigos hechos pos-

pero que sigue siendo el mismo. Repetidas veces la Sociedad de Caldereros de Barcaldo le ha invitado á dar cuenta de lo que es de ella, de las ochocientas pesetas; pero... ahora, al cabo de veinte años de no atreverse á venir, viene ¡solo!, ¡solo como conviene á un hombre de honor con el honor entredicho?—No; sino acompañado de personas respetables que nada tienen que ver con la felonía. Y esto es lo que menos podía perdonarse al señor Lerroux, esta indecideza.

«El señor Lerroux dice que es un político y que su política es la mejor. Pero la Política es, por definición, el buen gobierno, la buena administración de un pueblo; de manera que ser un hombre político es, por definición, ser un hombre honrado; de manera que el hombre que no es honrado administrador de la cosa pública, no es un político, sino que no pasa de ser un bandido. Cuando sepamos que el señor Lerroux, demostrándolo donde debe demostrarlo primeramente, en el Parlamento; cuando sepamos que es un hombre honrado, podremos decir que es un político. Cuando sepamos que los concejales de Barcelona que ampara el señor Lerroux son unos hombres honrados, podremos decir que, ellos también, son unos políticos. Hoy, no podemos.»

Metrallades

Una autentica diari republicà de Valencia diu:

«Ni Lerroux ni mil Lerroux pueden pesar más que la ética en la balanza republicana. Ni Lerroux ni mil Lerroux pueden dar á la causa de la revolución la fuerza que positivamente le dan los ejemplos de austeridad y honradez republicanas.

El romero-robledismo servirá para corromper un régimen, para deshonrar y para deshonrar un pueblo que lo soporta; pero las revoluciones no las hace, no puede hacerlas, no las hará jamás el romero-robledismo con gorro frigio.»

Quins sabandijas jesuitas deuen esser aquests republicans antics y conseqüents del Mercantil Valenciano!

Fa algunes setmanes que un bon company ens deia: «No pegueu més á l'Aladern, deixeu estat y compadiu; ¿no veieu que lo que fa actualment es la gana que li fa fer?»

Aquestes paraules casi'n mitg convenceren y d'aquí que haguem passat algunes setmanes sense parlar d'aquell caragirat.

Però avui hem llegit un article firmat pel propi Aladern, ahont, entre altres coses, diu que's senyors Azcárate y Pau Iglesias son uns falsos demòcrates.

De manera que pera esser demòcrata veritat s'han d'amparar negocis bruts y no s'ha de tenir conciencia ni vergonya.

En una paraula, s'ha d'esser com qualsevol Cosme Aladern.

Llegim en un diari:

«En Lerroux ha reptat á controversia als socialistes de Bilbao, pera justificarse de les acusacions llenasades... etc., etc.»

Llegim á l'endemà en el mateix diari:

«Una comissió de socialistes, á Bilbao, ha visitat al señor Lerroux, anunciantli que acceptaven el repte llenasat per ell.

El señor Lerroux s'ha negat á acceptar la controversia per tenir de marxar á Madrid.»

¿Qué's hi sembla? Ab aquesta es la milena vegada que en Lerroux, quan s'hi vol discutir, dona l'esquena.

No queda altre remei que donarli... ab el peu una mica més avall.

Diálec cassat al vol al carrer de la Portaferrissa.

Passa un peixater més així que un pésol.

Un senyor andalús li pregunta:

—Oiga osté.

—Qué hi ha?

—La caye der Concejo de Ciento?

—Si no parla més clar, no lu entiendu.

—Qué patoso!

—Qué burro!

Textual.

De la *Gazeta dels xinos*:

«En Bilbao los centros socialistas que no tienen fondos para socorrer á sus asociados, han tirado cerca de cien mil hojas, carteles, etiquetas, contra Lerroux...»

«De donde salen las misas? ¿Qué arcas de caudales están interesadas en que desaparezca de España el lerrouxismo?»

Y are? Aixó no's pregunta.

D'ahont han d'haver de sortir les misses...

Dels jesuites, véliaqui.

—Oí, Bota?

—Oí!...!

En Llorens Pahisa, redactor d'*El Progreso*, ha publicat un articlet en l'esmentat paper, ahont hi canta les excelencies higièniques y les condicions econòmiques de la Colonia Güell.

Per en Pahisa, l'redactor d'*El Progreso*, aquella colonia es un cel, un paradís, buenas habitaciones, aire, luz, expléndida vegetació, y vellesa assegurada, etc., etc.

En Pahisa está prompte á presentarse davant d'un Concill de guerra y busca influencia.

¡Quanta hipocresia y quanta llepoleria!

Més d' *El Progreso*:

«Que Lerroux es un revolucionario, nadie mejor que nosotros—los amigos—lo sabemos.»

Més ho saben els cambrers del Sufis.

A la *Casa del Pueblo* fan una sarsuela titulada «El fin del mundo».

El protagonista representa á n'en Pau Iglesias.

A bona hora; el podrán xiular en efígie, y així esbravarán la rabia.

Fem saber á nostres lectors que l'Alcalde de Barcelona no està costipat y segueix regentant l'Alcaldia com un Alcalde de debò.

Aixó es degut á que fa molts dies que la majoria no ha portat res cuit al Consistori.

Ho celebrem!

El Radical y España Nueva's tiren els plats pel cap, dient l'un que en Soriano es un pillo y contestant l'altre que en Lerroux es un farsant vividor.

Nosaltres creiem que tots dos tenen rahó

A l'Eden Concert hi ha qui plora y anyora aquells respons... aquells!

En Mir y Miró es á París. Al Moulin Rouge hi ha qui riu y sopla y resopla de gorra.

Y výapse lo uno por lo otro.

En Francisco Jordana, l'campió de l'anticiclisme á Igualada, l'meritíssim nacionalista, ha emigrat á la República Dominicana, ahont complirà la condemna que li imposá l'Audiencia d'aquesta ciutat, á conseqüència d'una querella contra ell formulada pel repugnant cacic igualadí senyor Godó.

Desitgem al senyor Jordana un felís viatge y una prompta tornada á la patria que tant estimava.

L'altre dia un foraster me va fer observar la infinitat de rótols que hi ha dins d'un tramvia.

«Se prohíbe fumar».

«Se prohíbe escupir».

«No hablar con el cochero».

«Se prohíbe bajar sin estar el coche parado».

«En la plataforma...» etc., etc.

Però ab tants, encare hi trobem á faltar aquests:

«No se permite la guillada del cochero cuando reviente á un paisano».

«Se prohíbe mojar los billetes con saliva».

«Se prohíbe tirar la gente de espaldas con las arrancadas».

«Se prohíbe dar puñetazos al hombro para avisar á los pasajeros».

«Se devolverá el importe del billete cuando el coche quede parado».

«No li sembla, senyor Foronda, que's rótols que vosté posa son tant razonables com aquests que li diem que hi falten?»

No tot han de ser devers pel passatger, encare que's tracti d'una Companyia que ha pres á Barcelona com si fos país conquistat.

Llegim en *La Publicidad* que'l senyor Junoy ha visitat al capitán general pera recomanarli l'indult del redactor de *La Rebeldia*, senyor Endriz.

Ahir se li pregava que treballés pera lluitar á n'en Zurdo Olivares y Emili Iglesias, y en Junoy hi accedi y els seus treballs no foren estérils.

Y demà *El Progreso* li agrahirá tot això dientli que'l «Negret» subió en un coche con una corona debajo el braço y fué á depositarla sobre la tumba del dinamiter Juan Rull.

Les vibores sempre serán vibores.

Ab motiu de la qüestió Soriano-Lerroux, en Romanones no sab que fer perque segons diu no recorda precedentes.

Ah, si! Ab això dels precedentes l'home hi es molt tocat y posat.

Figurinse que la primera vegada que va marinar va estar á punt de no amarrarshi perque tampoc hi havia precedentes.

NOVES

Anton Besora y Prats.—Els nacionalistes hem perdut un altre excellent company y la Democracia republicana un dels seus més entusiastes defensors.

En Besora morí repentinament el passat dijous, dia 5, d'un atac al cor. ¡Del cor havia de ser!—digué en Llorens al sapiguer la trista nova. —Efectivament; en Besora ho era un home de cor, altruista, enamorat dels fills y amic dels amics.

El seu estanc del carrer de l'Hospital ha sigut durant molts anys un centre de catalanisme, una tribuna desde ahont el bon Besora prediava amor pera Catalunya y desde ahont, sense mirar les conseqüències del calaix, combatia y fins se barallava ab els nostres enemics.

Poques hores abans de morir, encare en Besora'n parlava dels seus optimisms pels resultats de l'assamblea de l'U. F. N. R.

Qui li havia de dir que abans de comensar-se ja no existiria!

Qué es crudel la mort!

La Redacció de METRALLA, al plorar avui la pèrdua de tant bon amic com ferm nacionalista, fa present á la seva família y d'una manera especial á la seva adolorida esposa, donya Agna, y als seus fills Ramon, Pepeta y Enric, del seu verdader condol.

La secció de Sport del Centre Excursionista de Catalunya ha editat uns bonics segells anunciadors de la gran setmana de Sports d'Hivern, que's celebrarà á Ribas, á primers del vinent Febrer.

El dibuix, original del notable artista senyor Llongueras, es molt atraient.

De l'acreditada camiseria del senyor Pons y Bragulat hem rebut dos blocs de calendaris que en realitat es de lo millor que aquest any s'ha publicat. Reproduïxen en fotograbat quadros de reputats pintors. Felicitem al senyor Pons y Bragulat pel seu bon gust, á l'ensembs que's hi remerciem la seva atenció.

El senyor Casamajó, representant de la fàbrica de paper de fumar «Job», ens ha fet present d'uns blocs-calendari ab el seu correspondent cartell d'un magnífic gust artístic, degut al pinzell d'en Gervais.

Així mateix ens ha remès unes coleccions de preciosos postals reproduint els artístics cartells d'altres anys.

Moltes mercés.

Hem rebut el monòec *Un polític desgraciat*, original del nostre bon amic en Eugeni Duch y Salvat.

Agrahim l'atenció, y com sigui que ja'n parlarem detingudament quan va estrenar-se, no'n resta més que recomanarla á les societats polítiques que tinguin teatre, puig se tracta d'una ensopegada sàtira que serà segurament molt celebrada pel nostre públic.

teriormente en la monarquía. Todo lo cual es argumento de su bondad intrínseca, y de lo que no obstante de ser obra de aquellos siglos de general ignorancia, sus disposiciones eran tan sabias, que se han necesitado muchos siglos, muchos adelantos, y un cambio omnímodo en las costumbres para que dejaran de parecer aplicables. Y aun no está demostrado que absolutamente consideradas aquellas leyes, hayan debido ceder el lugar á otras posteriores.

También en el orden mercantil los catalanes han sido en Occidente los primeros legisladores, y los únicos hasta muy modernamente.

En efecto, ¿quién no tiene noticia del código llamado «Consulado de mar», ó Consulado de Barcelona? Ese código fué la base de la legislación marítima en la edad media, y adoptado en todas partes como el derecho común moderno de la jurisdicción mercantil. La República de Venecia pidió á Barcelona sus leyes marítimas, enviando para ello embajadores. Hay indicios de que fué impreso muy luego de inventada la imprenta; pero es indudable que lo fué en 1502, y que se hizo otra edición á fines del mismo siglo, esto es, en 1502. Apenas fué conocido, cuando muchas naciones lo tradujeron en su lengua patria, y fué considerado como el derecho general del comercio, que comentaron e ilustraron los jurisconsultos italianos y franceses. En 1544 se imprimió la primera traducción en italiano, en 1577 la primera traducción en francés, después una traducción latina, y posteriormente una en lengua holandesa, mientras se repetían las ediciones italiana y francesa.

dades de España, que no son las catalanas, por inventos de cosas más ó menos útiles, y por la primacía en otras ya generalizadas, cuando muchos de aquellos y de estas ó se inventaron en el suelo catalán, ó fueron conocidas en él antes que en ningún otro punto de España. Y las llaman y venden por novísimas, porque olvidadas ó caídas en desuso, vuelven con distinto nombre y traje á fin de ocultar su origen. La ignorancia ajena y el abandono propio, en cuya virtud no damos importancia á nuestras pasadas glorias, ni á nuestros antiguos varones, son causa de esas injusticias que sublevan el ánimo de los buenos patricios, si estiman en algo lo que fuimos y lamentan la depresión á que mil causas distintas nos han traído. Deber nuestro nos parece no dejar que muera absolutamente el recuerdo de otros tiempos, arrancar de cuando en cuando al olvido nuestra pasada grandeza, y probar que amen de las vetustas glorias blasonamos también de otras modernas y de distinto orden, porque solo estas son en nuestros días reputadas por de estimación y valia. No es fácil que logremos con esto rectificar las ideas equivocadas que de Cataluña y de los catalanes se tienen; más si llega á conocer-nos bien uno solo de los que ahora nos juzgan erróneamente, nuestro trabajo quedará ampliamente recompensado. Y decimos que no es agible rectificar en la generalidad las ideas que de nosotros se tienen, porque vemos que algunos de los más ilustres varones de España y de los próceres en la gobernación del reino nos desconocen completamente. Un año habrá que uno de esos prohombres brindó en un convite por la ciudad en que el